

E.Çetin **İrade Hürriyeti Bağlamında 15 Temmuz...**
İrade Hürriyeti Bağlamında 15 Temmuz'un Felsefî Tahlili

Erol Çetin

Dr.Öğ.Üyesi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi,
erolcetin_er@hotmail.com

Özet

Bu makalenin ana hedefi 15 Temmuz'un irade, hürriyet ve irade hürriyeti gibi kavramları göz önüne alarak, felsefî bir tahlilini yapmaktır. Çalışmamızda 15 Temmuz 2016 tarihinde vatan, millet, devlet ve bayrak uğruna bir an dahi tereddüt etmeden meydanlara inen insanların göstermiş oldukları iradî eylemin mahiyeti, önemi ve değeri ele alınmaktadır. Bununla birlikte, bu makalede; benliğini, karakterini, özünü, iradesini ve hürriyetini tamamen kaybederek birer makine haline gelen hain Fetö terör örgütüne mensup kişilerin vatana ihanet etme eylemleri eleştirel bir bakış açısıyla ele alınmaktadır. Sonuç olarak bu çalışma, 15 Temmuz'da şahit olduğumuz olayların olumlu ve olumsuz olarak irade hürriyetine yansıyan boyutlarının felsefî olarak incelenmesi gayesini taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: İrade, Hürriyet, İrade Hürriyeti, 15 Temmuz.

Philosophical Analysis of July 15 in the Context of Freedom of Will

Abstract

The main objective of this article is to conduct a philosophical analysis of the 15 th July, taking into account such concepts as will, liberty and freedom of will. In our work on July 15, 2016, the nature, significance and value of the demonstration of the actions of the people who descended into the squares without any hesitation for the sake of the people, the nation, the state and the flag were discussed. Besides, in this article; the betrayal acts of members of traitor Feto terrorist organisation, who has become a machine by losing their characters, natures, wills and liberties completely, are handled with critical perspective. In conclusion, this study aims at the philosophical examination of the dimensions of the events that we have witnessed on July 15th, reflected in the positive and negative freedom of will.

Keywords: Will, Freedom, Freedom of Will, 15 th July.

GİRİŞ

İnsan yaşamını anlamlı ya da anlamsız kılan bazı temel nitelikler vardır. Bunlardan biri belki de en önemlisi, insanın “duruş sahibi” olmasıdır. İnsana duruş sahibi olma vasfını kazandıran en önemli unsur ise “irade” dir. İradî eylemde bulunma özgürlüğüne sahip olan insan bu yönüyle diğer canlılardan ayrılır.

İrade, insanın hayatını anlamlı kılan şeydir. Yapmak istediğimiz şeyleri yaptığımız ya da yapabildiğimiz oranda kendimiz olur ve özümüzü buluruz. Bu bağlamda irade dışı yapılan eylemlerimize her hangi bir anlam, niyet ya da kasıt yüklemeyiz. Buradan hareketle irademizi kullanmanın varoluşumuzun vazgeçilmez bir özelliği olduğunu söyleyebiliriz.

Bu çalışmadaki gayemiz öncelikle “irade,” “hürriyet” ve “irade hürriyeti” kavramlarının mahiyeti hakkında genel bilgiler vermektir. Buradan hareketle 15 Temmuz’un irade hürriyeti bağlamında felsefî tahlili üzerinde durmaktır.

Makalede, ilk olarak irade hürriyetinin önemini, değerini ve hakiki anlamda hür olmanın ne demek olduğunu tüm dünyaya en güzel şekilde gösteren Anadolu’nun vatanperverlerinin iradî eylemlerine değinilmiş, daha sonra ise iradesini, hürriyetini, benliğini, karakterini ve özünü karanlık güçlere satan fetö terör örgütüne mensup vatan hainlerinin ihanetine eleştirel bir bakış açısıyla yaklaşmıştır.

İRADE

İrade eyleme neden olan, eylemi başlatabilen yeti olup o aynı zamanda eylemlerimizi arzu, niyet ve amaçlarımıza göre kontrol altında tutabilme ve belirleme gücüdür. Bu bağlamda iradenin kişinin bir eylemi gerçekleştirmede sergilediği kararlılık olduğu söylenebilir. İradeyi belli bir durum karşısında gerçekleştirilecek olan eylemi herhangi bir dış zorlama ya da zorunluluk olmaksızın kararlaştırma ve uygulama gücü olarak tarif etmek de mümkündür (Cevizci, 2005: 930).

İrade İlkçağ felsefesinden bu yana felsefede özdenetimin, kendi üstünde söz sahibi olmanın insana özgü niteliğine gönderme yapmak için kullanılmıştır. (Güçlü vd., 2003: 772). Bu yaklaşımın doğal bir sonucu olarak iradenin farklı filozoflarda aşağı yukarı aynı genel çerçeve içinde özgürlüğün temelini meydana getiren isteme yetisi olarak tanımlandığı görülür. Spinoza için irade, ruhun bir şeyin doğru ya da yanlış olduğunu tasdik ya da inkâr etme yetisiyken; Kant için irade, pratik kavram ve kurallara göre eyleyen isteme yetisi demektir. Nietzsche ise, iradenin insana iki hayat tarzı ve ahlak anlayışı arasında seçim yapma imkânı veren en önemli güç olduğunu iddia eder (Cevizci, 2005: 931).

İrade, özgürlüğü ihtiva eden istek olup bize aklın uygulama gücünü gösterir. Bu manada irade aklın hedef ve gaye gücüdür (Bolay, 2004: 219). İrade, bir şeyi yapmak veya yapmamak konusunda karar verebilme ve bu kararı yürütebilme kudretidir (Doğan, 2008: 799). Bu bağlamda ihtiraslarını yenerek akla göre hareket etme iktidarına sahip bulunan insanın irade sahibi bir varlık olduğu öne sürülür (Güriz, 1965-1966: 649).

İrade sahibi bir varlık, amellerini düşünüp kendi seçtiği gayelere göre tayin eden bir varlıktır. Bu noktadan hareketle iradenin, kişinin yine kendisinin seçtiği gayelere göre amellerini tayin etme gücü olduğunu söyleyebiliriz (Yeprem, 2016: 21).

İrade, her özel fiilin sebeplendirilmesinde bütün kişiliğin ilgili fiile karışması demektir. Bu bakımdan iradeli fiil aslında kişiliği, "ben" i temsil eder. Buradan hareketle iradeli fiillerin kişiliğimizden en çok verdiğimiz, sorumluluklarını kabul ettiğimiz fiiller olduğunu söyleyebiliriz. İradenin varlık şartı, kendimizden bir şey vererek ruhî bütün varlığımızın sentezi ile hareket etmektir (Hökelekli, 1985: 20). Görüldüğü gibi iradeli fiil bir düşünme (reflexion) ve bağlanmayı (engagement) gerektirmektedir. İradeli davranışın hem zekâ ile açık bir ilgisi olup hem de kişiye sorumluluk yükleyen ahlâkî bir anlama sahiptir. Niyet denilen şey önceden düşünme; bağlanma ise, niyetin gerçekleşmesidir. Sonuç olarak düşünme, muhakeme etme, seçme ve bağlanma gibi temel özellikleriyle iradeli fiilin, içgüdüsel fiillerden, alışkanlık ve taklitten bütünüyle farklı ve yalnız insana has bir fiil olduğu net bir şekilde gözlenmektedir (Hökelekli, 1985: 18).

HÜRRİYET

Hürriyet, insanın irade ve hareketlerinde herhangi bir zorlama altında olmadığına inanmasıdır (Yeprem, 2016: 20). Aynı zamanda hürriyet; insanın istediğini yapma veya yapmama iradesi, hür olma hali, istediğini herhangi bir engelle karşılaşmadan hukuk dairesinde yapabilme serbestliği şeklinde de tanımlanmaktadır (Doğan, 2008: 728-729).

Hürriyet insana hastır ve temelinde akıl ve irade bulunur (Öner, 2013: 21). Aklılık, iradenin en belirgin niteliğidir. İradî bir hareketi otomatik hareketlerden ayıran temel husus da budur (Öner, 2013: 25).

İnsan özünde hür bir varlıktır. İnsanın hür bir varlık olduğu gerçeği gerek mukaddes kitaplara dayanarak iman yoluyla, gerek üzerinde düşünülerek tefekkürle ve gerekse yaşanmış tecrübe ile anlaşılmaktadır (Öner, 2013: 124). İnsan hür olduğu inancı ile kararlar vermektedir. Hürriyet inancı ve onu tamamlayan sorumluluk duygusu hürriyetin kanıtı olan temel unsurlar olarak karşımıza çıkmaktadır (Güriz, 1967: 215).

Hürriyet bir şuur olmaktan ziyade bir kuvvettir. Bu kuvveti yaratan bizdeki mesul olmak iradesidir (Topçu, 1999: 192). Hürriyet peşinde koşmak, insanın değişmez kaderidir (Öner, 2013: 68). Bu yüzden insan hürriyetinin kabul edilmemesi insanın iyiye ulaşmak, ahlak ödevini yerine getirmek şeklindeki bütün çabalarını tamamen anlamsız bırakır (Güriz, 1967: 215). Bu manada hürriyetin tanınmaması, sorumluluğun da reddini gerektirir (Güriz, 1967: 216).

İRÂDE HÜRRIYETİ

İnsanın irade hürriyeti sorunu hakkındaki araştırmasının insanlık tarihi kadar eski olduğu söylenebilir (Güriz, 1965-1966: 635). İnsanın fiili işlemeyen önce kendini hür hissetmesi, insan hürriyetini temellendirmeyi isteyenlerin sıklıkla başvurduğu bir delildir (Özdinç, 2013: 246). Çünkü insan ancak hür olduğu, fiillerini hiçbir zorlama olmadan kendi tercih ve isteğiyle yaptığı zaman sorumlu olacaktır (Turhan, 2003: 32).

İrade özgürlüğünü savunanlara göre insan, tümüyle belirlenmiş bir varlık olmayıp o içinde bulunduğu maddi, ekonomik, biyolojik, fizikî ve tarihsel koşulları aşabilir. Bu bağlamda insan için koşullanmışlık ve belirlenmişliği kabul etmek mümkün değildir. Ahlâkî özne dış uyarılar tarafından belirlenmez. İnsan iradesiyle kendi kendisini belirleyebilir. İnsan bilinci özü itibarıyla niyetli ve yaratıcı olduğundan dolayı dünyaya bir kez geldikten sonra özünü ve özgürlüğünü kurabilme potansiyeline sahiptir (Cevizci, 2005: 931).

İradî kararlarımız bütün geçmişimizi kendisinde barındıran “ben” den çıkar (Yeprem, 2016: 101). Bu bağlamda irade kendini kararlarında hür kabul ediyor ve bunları “ben” e bağlıyorsa hür, demektir. Aksi halde hürriyetten söz etmek mümkün değildir (Yeprem, 2016: 103).

İnsanın davranışlarında hür olup olmadığı hususu hem Batı hem de İslam düşüncesinde yüzyıllardır tartışılmalı bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. İlgili konuyla alakalı olarak Batı dünyasında öne çıkan başlıca yaklaşımların determinizm, katı determinizm, ılımlı determinizm ve indetermizm olduğu görülmektedir.

Determinizm, evrende olup biten her şeyin bir nedensellik bağlantısı içinde gerçekleştiğini, fiziksel evrendeki ve dolayısıyla da insanın tarihindeki tüm olgu ve olayların mutlak olarak nedenlere bağlı olduğu ve nedenler tarafından koşullandığını savunan anlayıştır (Cevizci, 2005: 465). Bu âlemde ne büyükte, ne küçükte, ne maddi ne de ruhi hadisede bir tesadüf yoktur. Her şey, her vakta belli sebeplerin zaruri neticeleridir (Yeprem, 2016: 104).

Katı determinizm; her olayın bir nedeni bulunduğunu, bundan dolayı özgürlük ya da irade özgürlüğü diye bir şeyin olamayacağını iddia eder

(Cevizci, 2005: 465). Katı deterministlere göre eğer her olayın, her eylem ve her sonucun, kısacası her şeyin bir nedeni varsa, bu takdirde, insanın düşünceleri, duyguları, arzuları, seçimleri ve kararları da dâhil her şey belirlenmiş demektir (Cevizci, 2005: 466). Buradan hareketle onlar insanın yapıp etmelerinde özgür olmasının imkânsız olduğunu iddia ederler.

İlimli determinizm her ne kadar evrensel bir nedenselliğin geçerli olduğunu kabul etse de, bu nedenselliğin bir bölümünün insandan kaynaklandığını, dolayısıyla insan için belli bir özgürlüğün mümkün olduğunu savunan yaklaşımdır. Bununla birlikte bu sınırlı bir özgürlük olup ılımlı determinizmi savunanlara göre hiç kimse tam olarak özgür değildir (Cevizci, 2005: 466).

İndeterminizm ise fizik âlemindeki gelişmelerle beraber tabiat kanunlarının zorunluluğu fikrinin zayıfladığını bu kanunların artık matematik kesinlikten ziyade birçok yönleriyle ihtimalî hesaplarla açıklanabileceğini öne sürer (Yeprem, 2016: 106). Mutlak bir determinizmden bahsetmek kolay değildir. Her ne kadar makrofizik dünyası determinizm görüşünü telkin ediyor gibi görünse bile, mikrofizik dünyasında bu zorunluluğun bulunmadığı anlaşılmaktadır. Madde dünyasında durum böyleyken, bir sebep-sonuç zorunluluğunu, bir tayin edilmişliği ruhsal dünyada temellendirmek imkânsız gibidir (Öner, 2013: 30).

İrade hürriyeti ile ilgili olarak İslam düşüncesinde Cebriye, Mutezile ve Ehli Sünnet'in öne sürdüğü görüşlerin önemli bir yer tuttuğu görülür.

Bu yaklaşımlardan Cebriye adlı kaderci mezhep, insanın Tanrı karşısında rüzgâra tutulmuş bir yapraktan başka bir şey olmadığını, insan iradesinin özgürlükten yoksun olduğunu iddia eder. Mutezile mezhebi ise bunun tam aksine insan iradesinin özgür, insanların da kendi eylemlerinin mutlak faili ya da yaratıcısı olduğunu öne sürer. Konuyla ilgili olarak iki uç arasında orta bir noktada bulunan Ehli Sünnet mezhebi ise aynı anda hem tanrısal iradenin varlığını hem de insanın kendi eylemlerini seçmede özgür olduğunu ifade eder (Cevizci, 2005: 933).

Her ne kadar İslam düşüncesinde irade hürriyetine yönelik farklı yaklaşımlar söz konusu olsa da İslam'ın temelini, insana irade ve karar verme hürriyetini tanımak olduğunu unutmamak gerekir (Atay, 1975: 11).

İRÂDE HÜRRİYETİ VE 15 TEMMUZ

İrade insandaki en büyük kuvvet sahip olabildiğimiz kuvvetlerin en değerlisidir (Topçu, 1998: 16). İnsanın kendi hür iradesiyle tercih edip yaptığı eylemlerden sorumlu olup iradesi dışında gerçekleşen şeylerden mesul

E.Cetin İrade Hürriyeti Bağlamında 15 Temmuz...

tutulmamasının, hür iradenin önemini ve değerini gösteren en önemli unsur olduğu söylenebilir.

İnsanın hür iradeye sahip olmasının önemi hakkında Cumhuriyet döneminin en önemli düşünürlerinden birisi olan Nurettin Topçu şunları söyler: “Ruhî hürriyet, içten veya dıştan iradeye yabancı hiçbir kuvvet tarafından zorlanmaksızın bizzat kendi seçimi ile kendi kendisini belli bir harekete zorlamak hususunda iradenin sahip olduğu kudrettir.” (Topçu, 1998: 144).

İradî eylem yukarıda da vurgulandığı gibi iradeden kaynaklanan, iradenin sonucu olan eylem tarzı demektir. Öznenin gerçek arzu, istek ve niyetlerine aykırı bir biçimde gerçekleşen ve dıştan gelen bir zorlamanın eseri olan eylem tarzından tamamen farklı olan iradî eylem; arzu, istek, düşünce ve belli bir bilinç halinin yol açtığı, niyetli, amaçlı ve kendi kendisini belirleyen eylem olarak karşımıza çıkmaktadır. (Cevzici, 2005: 933). 15 Temmuz gecesi meydanlara akın eden vatan sevdalısı insanların bu eylemi, bizzat kendi iç ve öz dinamiklerinden kaynaklı asil bir duruşun yansıması olup iradî eylem tanımıyla birebir örtüşmektedir.

İrade bizim dış dünyaya karşı koyduğumuz içsel bir kuvvettir. (Topçu, 1998: 17). Biz irademiz sayesinde, gerçek bir “ben” olabiliriz. Buradan hareketle hür irademizin bizi biz yapan en önemli şey olduğunu ve 15 Temmuz gecesi hür iradenin gücünü tüm insanlığa en güzel şekilde gösteren insanların, hakiki anlamda “ben” olmanın ne demek olduğunu en güzel örneğini ortaya koyduklarını rahatlıkla söyleyebiliriz.

İnsan sancısını çekmediği, ızdırabını tüm benliğiyle içinde hissetmediği eylem ve fikirlerin mahiyetini tam olarak kavrayamaz. Nurettin Topçu’ya göre ıstırap çekmedikçe bir şeyin bize nüfuz etmesi imkânsızdır. O, büyük hareketlerin büyük ıstırapların eseri olduğunu vurgular. (Topçu, 1998: 25). Bu hususla ilgili olarak Nurettin Topçu şunları söyler:

“İrademizin kendi varlığımızda en aşikâr şahidi ise ıstıraptır.” (Topçu, 1998: 23). “Siyasi ve sosyal hareketler, sanatlar, dinler ve felsefeler, insanlığın bütün büyük irade hareketleri hep ıstıraptan doğmuş ve ıstırapla hayat bulmuşlardır.” (Topçu, 1998: 26).

15 Temmuz’da din, vatan, millet, bayrak, devlet ve hürriyetin ne demek olduğunu bilen, canı pahasına mukaddesatına sahip çıkması gerektiğinin bilincinde olan vatansever halkımıza destan yazdıran ruhun altında yatan en önemli saiklerden birisi de önemine vurgu yaptığımız ıstırap olmuştur.

15 Temmuz 2016 tarihi Türk milleti ve devleti için bir dönüm noktası olmuştur. Millet vatanına, devletine, bayrağına, istiklaline ve istikbaline sahip

çıkmiştir. Hür iradeye sahip vatansever milletimiz Kurtuluş Savaşı, Çanakkale ve daha nice savaşlarda gösterdiği kahramanlık destanını 15 Temmuz'da da aynen göstermiştir.

Nurettin Topçu'nun vatanın önemi ve değerine yönelik olarak ifade ettiği aşağıdaki cümleler bir anlamda vatani uğruna ölecek kadar değerli kılan şey nedir? sorusunun cevabı niteliğindedir diyebiliriz. Topçu konuyla ilgili olarak şunları söyler:

“Vatan milli coğrafyadır. Bu, milletin dayandığı en esaslı realitedir. Vatan, ufukları, havzası, manzarası, toprak şartları ve geçinme şeklini tayin edici bütün hususiyetleriyle milleti karakterlendirir. Milli tarih ise millet vücudundaki iskeleti kaplayan uzviyettir. Milli tarih de milli coğrafya gibi ve onunla beraber, asırlarca süren bir emeğin, bugünkü iradeyi meydana getiren bir çalışmanın, fedakârlıkların ve kahramanlıkların, şehitlerle mukaddes kurbanların eseridir. Şehit olan, bir gareze nefsinin kurban etmemiştir. Onun büyük değeri milli tarihe hayat katmasıdır.” (Topçu, 1998: 31).

Nurettin Topçu'nun da belirttiği gibi milli devlet, milletin yüzyıllara gömülü iradesini dış tesirlerden koruyarak yaşatan devlet demektir. Milli devlet, yüzlerce yıllık, bazen bin yıllık alın terinden ve Hak uğrunda dökülen kılıç kanından hayat kaynağını alarak yüzlerce yıllık fedakârlıklarla millet için verilen kurbanların ruhlarından sızan vasiyetlerin fermanına bağlanır. (Topçu, 1998: 116). Topçu'ya göre gerçek vatandaş, bir vatanın tarihiyle beraber bütün mesuliyetini üzerine alma iradesini yaşatan insandır. (Topçu, 1999: 194). Vatana aşkla, muhabbetle, özden bağlı aziz milletimizin değerli evlatları gerçek vatandaş olmanın ne demek olduğunu 15 Temmuz gecesi en güzel şekilde ortaya koymuşlardır.

Topçu'nun da vurguladığı gibi millet fizik ve sırf mekanik bir unsur olmayıp ancak zaman içinde tasavvur edilen dinamik bir varlıktır. Buradan hareketle düşünürümüz, milletin mazisi ve istikbali ortadan kaldırıldığı anda insanın hayat kaynakları ve iman dallarının kuruyacağını belirtir. (Topçu, 1998: 32). 15 Temmuz kahramanları bu ruh ve bilinçle milletin mazisine, istiklaline ve istikbaline kasteden hain elleri kırmıştır.

Vatana olan aşklarına; riya, menfaat, çıkar, mal, mülk, makam, mevki, şan ve şöhrat gibi kaygıları asla karıştırmamış olan Anadolu'muzun saf, masum, dev yürekli insanları ve gençleri 15 Temmuz'da, Nurettin Topçu'nun “Yarınki Türkiye'nin Kurucuları” olarak adlandırdığı neslin canlı birer örneği olmayı başarmışlardır. Topçu “Yarınki Türkiye'nin Kurucuları”ni şu şekilde tarif eder:

“Yarınki Türkiye'nin kurucuları, yaşama zevkini bırakıp yaşatma aşkına gönül verecek, sabırlı ve azimli, lakin gösterişsiz ve nümayişsiz çalışan, ruh

cephesinin maden işçileri olacaklardır. Bu ruh amelesinin ilk ve esaslı işi, insan yetiştirmektir. Hünerleri hep fedakârlık olan bu hizmet ehli gençler, hizmetlerinin mükâfatını da hizmet ettikleri insanlardan beklemeyecekler, sonsuzluğa sundukları eserin sesinin akislerini yine sonsuzluktan dinleyeceklerdir.” (Topçu, 1999: 14).

15 Temmuz 2016 tarihinin aydınlık yüzleri olan, hizmetlerinin mükâfatını sadece Allah’tan bekleyen vatanseverlerin canına, iradesine, hürriyetine, vatanına ve devletine kasteden satılık ruhlu fetöcü hainler ise o gecenin karanlık yüzleri olarak ortaya çıkmıştır. İnsan olma vasfını kaybederek makineleşen fetöcü hain yüzlere aziz milletimiz asla iflah olmayacakları bir tokat indirmiştir.

İradesini ve hürriyetini şer güçlerin emrine amade kılan, kalplerinde din, vatan, millet, devlet ve bayrak sevgisinin yok olduğu makineler o gece masum insanlarımızın üstüne bombalar ve kurşunlar yağdırmıştır. Millettin irade ve hürriyetine kasteden hainleri aziz milletimiz hür iradesiyle yere çalmıştır.

İnsanlıktan nasibini almamış bu ruhsuz, iradesiz, hürriyetsiz, şer güçlerin kumanda ettiği fetöcü hain makinelerin vatana kastetmelerinin altında yatan nedeni anlamak için Nurettin Topçu’nun aşağıda yer alan cümlelerine kulak vermemiz çok faydalı olacaktır. Topçu şunları söyler:

“Ruhumuzun yapısını teşkil eden ve eski dediğimiz maziden sıyrılmaya, soysuzlaşma denir. Soysuzlaşma olayı, ecdat ve tarihe sahip olmayan fertlerde gözükmür veya ruhî bir hastalığın, bir şahsiyet hastalığının eseri olarak meydana gelir. Barındıkları vatanda kendilerinin ecdat kemikleri gömülü bulunmayan ve içerisine sokuldukları cemiyetin ruhunda kendi tarih ve mazileri yüklü olmayan insanlar, bütün kuvvetleriyle o milletin mazisine musallat olur, onun ruhunu tarihiyle beraber kökünden kazımak isterler.” (Topçu, 1999: 203).

Bu millet vatanına ihanet eden, meclisini bombalayan, masum insanlara ateş eden, ekmek yediği toprağa nankörlük eden, silahını vatan evlatlarına doğrultan; benliğini, aklını, ruhunu, onurunu, iradesini, hürriyetini, şeref ve haysiyetini karanlık güçlere satan fetöcü hainleri asla ama asla affetmeyecektir.

SONUÇ

Hürriyet sevdalıları tam manasıyla -hakkıyla- hür olmanın ne demek olduğunu âleme göstermişlerdir. 15 Temmuz gecesi aziz milletimizin ortaya koyduğu hür irade, Çanakkale ve Kurtuluş Savaşı’nda elde edilen zaferlere hayat veren inancın, maneviyatın, azmin ve vatan sevdasının günümüze en güzel yansımasıdır.

Olmak ya da olmamak. 15 Temmuz'da devlete, vatana, millete kasteden fetöcü hainlere karşı, vatansever halkımız var olma ya da yok olma arasında tercihini yapmıştır. Milletin, devletin bekası için seve seve canlarından, eşlerinden, evlatlarından, ana babalarından, sevdalılarından kısaca her şeylerinden vazgeçmeyi tercih etmişlerdir.

Nurettin Topçu'nun şehitlerle ilgili görüşlerine bakınca 15 Temmuz'un kahraman şehitleri gözümüzün önüne gelmektedir. Topçu şehitlerin bu topraklar için ne denli hayati bir öneme sahip olduklarına dair şunları söyler:

“Şehitler toprağa kapanmış hürriyet abideleridir. Şehitler bizim gerçek sahiplerimiz, bizim velilerimiz, bizim mürşitlerimizdir; dirileri yaşatan onlardır. Her yerde büyük milletler, hürriyet uğrunda, hakikat uğrunda şehit veren milletlerdir ve milletlerin ruh dünyasındaki kımıldanırlarının müjdecisi, münâdisi, menbaı olan felsefe hareketleri, büyük harplerin sonunda, büyük şehitlerin izlerinde doğmuştur.” (Topçu, 1999: 286).

“Şehitler ruhlarımıza ezanlar okurlar, Allah'ın kendi ruhlarına ulaştırdığı sırrı bize bildirirler. Biz onların niçin öldüklerini ve nasıl öldüklerini görerek, anlıyarak elde ettiğimiz bilgi ile felsefemizi, ahlâkımızı, ruhî çatımızı yapmaya mecburuz. Milletimizin hayat kaynaklarını onlardan öğrenmeliyiz.” (Topçu, 1999: 289).

15 Temmuz tüm dünyaya yüzyıllardır bu topraklara aşkla bağlı olan aziz Türk milletinin evlatlarının kıyamete kadar bu aşktan asla vazgeçmeyeceğinin somut bir göstergesi olmuştur.

Vatan uğruna seve seve canından vazgeçen, hayallerini, hülyalarını, umutlarını, sevinçlerini, ideallerini, eşlerini, yavrularını, ana ve babalarını bırakıp sonsuzluğa yürüyen vatan evlatlarını unutmamak ve unutturmamak geride kalan bizlerin en önemli vazifesidir. Kısaca bizlere düşen ecdadımızın dünden bugüne bizlere emanet ettiği değerlerimize her daim hakkıyla sahip çıkma gayretinde olmaktır.

KAYNAKÇA

- Atay, Hüseyin (1975), “**İslamın Evrensel İlkeleri**”, İslam İlimleri Enstitüsü Dergisi, Sayı: 2, ss.1-21, Ankara.
- Bolay, Süleyman Hayri (2004), **Felsefe Doktrinleri ve Terimleri Sözlüğü**, Akçağ Yayınları, Ankara.
- Cevizci, Ahmet (2005), **Paradigma Felsefe Sözlüğü**, Paradigma Yayınları, İstanbul.
- Doğan, D. Mehmet (2008), **Doğan Büyük Türkçe Sözlük**, Pınar Yayınları, İstanbul.
- Güçlü, Abdülbâki - Uzun, Erkan – Uzun, Serkan – Yolsal, Ümit Hüsrev (2003), **Felsefe Sözlüğü**, Bilim ve Sanat Yayınları, Ankara.
- Güriz, Adnan (1965-1966), “**İrade Hürriyeti 1**”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 22-23, Sayı:1-4, ss.635-673, Ankara.
- Güriz, Adnan (1967), “**İrade Hürriyeti 2**”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 24, Sayı:1-4, ss.183-221, Ankara.
- Hökelekli, Hayati (1985), “**Dini Kişiliğin Kuruluşunda İradenin Rolü**”, Diyanet Dergisi, Cilt: XXI, Sayı:2, ss. 16-28, Ankara.
- Öner, Necati (2013), **İnsan Hürriyeti**, Divan Kitap, Ankara.
- Özdiñç, Rıdvan (2013), **Akl İrade Hürriyet Son Dönem Osmanlı Dinî Düşüncesinde İrade Meselesi**, Dergâh Yayınları, İstanbul.
- Topçu, Nurettin (1998), **İradenin Davası - Devlet ve Demokrasi**, Dergâh Yayınları, İstanbul.
- Topçu, Nurettin (1999), **Yarınki Türkiye**, Dergâh Yayınları, İstanbul.
- Turhan, Kasım (2003), **Kelam ve Felsefe Açısından İnsan Fiilleri**, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, İstanbul.
- Yeprem, M. Saim (2016), **İrade Hürriyeti ve İmâm Mâtûrîdî**, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara.

